Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Solinus de Memorabilibus Mu[n]di

Solinus, Gaius Iulius

Spire, 1512

Capitulum XII.

urn:nbn:de:bsz:31-270794

Visual Library

ꝛant. Contra quicquid aquaꝝ eſt varie cōmodis ſeruit. Stagna — Collectane
piſculentiſſima. hyberne pluuie in aeſtiuam penuriā reſeruantur — um
Nam hō ſardus opem plurimā debimbrido celo habet ꝙ collecta
neū depaſcit' vt ſufficiat vſui vbi defecerit ſcaturigines q̄ ad victū — Fontes
vſurpari ſolent. Fontes ſane calidi ⁊ ſalubres aliq̄t locꝭ efferueſcūt
q̄ medelas afferunt: aut ſolidāt oſſa fracta: aut molliūt aut abolent
a ſolifugis inſertū venenū aut etiā ocularias diſſipāt egritudines. — Fures
Sed q̄ oculis medent' ⁊ coarguēdis valent furib⁹. Nam quiſquis — Periuri
ſacramento raptū negat: lumina aquis obtrectat. Ubi piuriū non
eſt: cernitur clarius. Si pfidia abnuit detegitur facinus cecitate ⁊
captus oculis admiſſum tenebris fatetur.

De Sicilia ⁊ que ſunt in ea Soli ⁊ aquarum memoꝛabilia ⁊ de Achate lapide Capitulum. XII.

— Sicilia
I reſpiciam⁹ ad oꝛdinē tēpoꝝ vel locoꝝ poſt Sardiniā res
ſ vocant ſicule: Prio ꝙ vtraq; inſula in romanū arbitriū re — Tiquetra
dacta bis quidē tpib⁹ facta ꝓuīcia eſt. Cū eodē anno ſardi- — pachinus
niā M. Ualeri⁹ alterā. C. Flamini⁹ pretoꝛ ſortiti ſunt. Adde ꝙ fre — pelorus
to ſiculo excipit' nomē ſardoi mar'. Ergo ſicilia ꝙ cū pmis aſſignā — Lilybeus
dū eſt diffuſis ꝓmōtoꝛijs triq̄dra ſpecie figurat'. Pachin⁹ aſpectus — peloꝛias
in peloponeſſon ⁊ meridianā plagā dirigit. Pelor⁹ aduerſa veſpe-
ro italiā videt. Lylibe⁹ in affricā extēdit'. Inter q̄ peloꝛias pſtat tē-
pericſoli pdicata: qđ neq; hūido in lutū diluat': neq; fatiſcat in pul
uerē ſiccitate. Ea vbi introꝛſum recedit: ⁊ in latitudinē pādit' tres
lacus obtinet. Quoꝛum vnus ꝙ piſcium copioſus eſt: nō equi-
dem admiraculū dixerim. ſed ꝙ ei ꝓximas condenſis arbuſtis iter
ꝯgultoꝝ opaca feras nutriat ⁊ admiſſis venātib⁹ p frenos trami-
tes quib⁹ pedeſtres acceſſus excipit duplicē piſcādi venandiq; pre-
beat voluptatem: inter mēoꝛabilia numerat'. Tertiū ara ſacrū ap-
probat: que in medio ſita breuia diuidit a pfundis q̄ ad eā pergit a — Ara ſacra
qua cruꝝ tenus peruenit'. Quod vltra eſt: nec explorari licet nec
attingi; ⁊ ſi fiat qui id auſus ſit malo plectitur: quantamq; ſui par-
tem ingurgitauerit: tanta it perditū. Ferunt quendā in hec vltra q̄ꝫ — Tauromi-
longiſſimā poterat iecíſſe lineā eā vt recuparet dū merſo brachio — nia.
niſum adiuuat cadauer manū factā. Peloꝛitana oꝛa habitat' colo- — Naxos
nia tauromínia a quā priſci naxū vocabāt. Opidū Meſſana regio — meſſana
italieq; oppoſitū eſt. Qđ rhegium a dehiſcēdi argumēto greci di- — Rhegium
ctitabāt pachinum omnibuſq; marinantibus piſculētiſſimū Pa- — pachinus
chino multa tynnoꝝ ineſt copia: ac ꝓpterea ſp captura larga: Lilibi- — Tynni
tano lilybeū oppidū dec⁹ ē. Sybille ſepulcro: ſicanie diu añ troiana — Lilybeum

bella Sicanus rex nomen dedit aduectus cũ ampliſſima iberorũ manu. Poſt ſiculus Neptuni filius. In hanc plurimi corinthioꝝ argiuoꝝ ilienſiũ: dorienſiũ: cretenſiũ ꝯfluxerunt Inter q̃s ⁊ dedal⁹ fabrice artis mgr̃. Principẽ vrbiũ ſyracuſas habet in q̃ etiã cum hiberna ventilantur ſerena nullo non die ſol eſt. Adde q᷑ arethuſa fons in hac vrbe eſt. Eminet mõtibꝫ etna ⁊ erice. Vulcano etna ſacer eſt: erix Veneri: in etne vertice hiatus duo ſunt: crateres nõiati per q̃s eructat⁹ erũpit vapor p̃miſſo prius fremitu ꝑ eſtuãtes cauernaꝝ latebras lõgo mugitu intra terre viſcera diu voluitur: nec ante ſe flammaꝝ globi attollũt: q̃ꝫ interim ſtrepit⁹ antecedãt. Mirũ h̃ eſt: nec illõ minus q̃d in illa feruentis nature ꝑuicacia mixtas ignibꝫ niues ꝓfert ⁊ licet vaſtis erundet incẽdijs apicis canicie ꝑpetua brumalẽ detinet faciẽ: Ita inuicta in vtroqꝫ violẽtia: nec calor frigore mitigat̃: nec frigus calore diſſoluit̃. Sũt ⁊ alij mõtes duo nebrodes ⁊ neptuni⁹. E neptunio ſpecula eſt in pelag⁹ tuſcũ ⁊ adriaticũ. Nebrodi dãmaꝝ copia nomẽ dedit: Nebrode dãme hynnuli gregatim ꝑuagant̃. Inde nebrodes. Quicq̃d ſicilia gignit ſiue ſoli ſiue hõis ingenio ꝓximũ eſt his q̃ optia iudicant̃: niſi q᷑ fer⁹ t̃re centuripino croco vincit̃. Hic primũ inuenta comedia: hinc ⁊ cauillatio inimica in ſcena ſtetit hinc mõ: archimedes q̃ iuxta ſydeꝝ diſciplinã machinari⁹ cõmẽtator fuit. hinc lais illa q̃ eligere patriã maluit q̃ꝫ fateri. Gentẽ cyclopũ vaſti teſtant̃ ſpec⁹. Leſtrigonum ſedes adhuc ſic vocant̃. Ceres inde magiſtra ſatiõis fructuarie. Hic ibidẽ cãpus etnẽſis in floribꝫ ſp̃ ⁊ omi vern⁹ die. Quẽ ꝓpe eſt demerſũ foramen q̃ Ditem patrem ad raptus Proſerpine libere exeuntẽ fama eſt lucẽ auſum. Inter catinũ ⁊ ſyracuſas certamẽ eſt de illuſtrium frm̃ mẽoria: q̃ꝝ nõia ſibi diuerſe partes adoptãt. Si catanẽſes audiamus. Amaphius fuit ⁊ amphimonius: Si q̃d malũt ſyracuſe Mantiã putabimus ⁊ Critonẽ Catanẽſis tñ regio cauſam dedit facto: in qua ſe cum incendia etne protuliſſent iuuenes duo ſublatos parentes euexerunt inter flammas illeſi ignibus quorũ memoriam ita poſteritas munerata eſt: vt ſepulcri loc⁹ nõiaret̃ cãp⁹ pioꝝ. De arethuſa ⁊ alpheo verũ eſt hactenus q᷑ cõueniunt fons ⁊ amnis fluminũ abunde varia miracula. Dianã qui ad camerinã fluit niſi habitus pudice hauſerit nõ coibit in corpus vnũ latex vineus ⁊ latex aque. Apud ſegeſtanos helleſus in medio flumine ſubita eſtuatõe feruet. Ac idẽ q̃uis dimiſſum etna nullus frigore anteuertit: hiemercum celeſtes mutãt plage. Amar⁹ deniqꝫ eſt dum in aquilonẽ fluit/dulcis vbi ad meridiẽ flectit̃. Quanta in aq̃s tanta nouitas in ſalinis. Salẽ agrigentinũ ſi igni iniecer̃ ſoluit̃ veſti/

Sicanus
Siculus
Dedalus
Siracuſe
Arethuſa
Aetna
Erix
Crateres
Nebrodes
neptunius
Sicilie ingenia.
Crocum
comedia
archimedes
Lais
cyclopes
leſtrigões
Ceres
etne cãpus/
amaphius
Amphimonius
Mantia
Crito
catanẽſ.
arethuſa
Alpheus
Helleſus
Saline
Sal.

ente:cui ſi liqꝛ aque ꝓximauerit crepitat veluti torreaṫ purpureū
etiā mittit. In pachino traſlucid⁹ inueniṫ. Cetera ſalinaꝝ metal/
la q̄ ſūt aut agrigētino aut cēturipis ꝓmātia fungūṫ cautiū mini/
ſterio. Nā illic excudunṫ ſigna ad facies hoim vel deoꝝ. Termita/
Arundines
Tibiarum
ſpecies
nis locis inſula eſt arundinū ferax: que maxime accōmode ſunt in
oēm ſonū tibiaꝝ ſeu precētorias facias: quarū loc⁹ eſt ad puluina/
ria ꝑcinēdi ſiue vaſcas q̄ foraminū nūeris precētorias anteuertunt
ſeu puellatorias quib⁹ a ſono clariore vox cōmendatur: ſiue gingri
cas q̄ breuiores licet ſubtilioꝛib⁹ tn̄ modis inſonant. aut miluinas
que in accentus exeunt acutiſſimos: aut lydias quas et choraulas
dicunt vel corinthias vel egyptias: aliaſue a muſicis per diuerſa
officia ⁊ nōia ſeparatas. In haleſina regione fons alias quiet⁹ ⁊ trā
haleſi fons
quillus cum ſiletur: ſi inſonent tibie exultabūdus ad cantū eleuaṫ
⁊ quaſi mireṫ dulcedinē vocis vltra margines intumeſcit. Geloni
Gelonium
um ſtagnū tetro odore abigit proximantes: Ibi ⁊ fontes duo. Alte
rū ſi ſterilis ſumpſerit fecunda fiet. Alteꝝ ſi fecunda hauſerit verti
Collis vulcanus.
tur in ſterilitatem. Stagnum pretenſium ſerpētibus notiū eſt ho/
minib⁹ ſalutare. In lacu agrigētino oleum ſupnatat. Hoc pingue
Ignis miraculum.
heret arundinū comis de aſſiduo volutabro e quaꝝ capillamētis
legiṫ vnguentū medicū contra armentarios morbos: nec lōge in/
de collis vulcan⁹ in quo q̄ diuine rei operanṫ ligna vitea ſup aras
ſtruūt. nec ignis apponiṫ in hanc congeriē cū poſitiuas intulerint.
Si adeſt de⁹: ſi ſacrū ꝓbatur ſarmenta licet virētia ignē ſponte cōci
piunt: ⁊ nullo inflagrāte a litato numine fit incendiū. Ibi epulan/
tes alludit flāma que flexuoſis exceſſib⁹ vagabūda quem cōtigerit
non adurit. Nec aliud eſt q̄ꝫ imago nuncia perfecti rite voti. Idem
ager agrigentin⁹ eructat limoſas ſcaturigines: ⁊ vt vene fontium
ſufficiūt riuis ſubminiſtrādis. Ita in hac ſicilie parte ſolo nū q̄ꝫ de
Achates
ficiēte eterna reiectatōe terra terrā euomit. Achatē lapidem ſicilia
primū edidit in fluminis ripis repertū nō vilem cū ibi tantū inue/
nireṫ. Quippe inter ſcribētes cū vene naturalib⁹ ſic notāt formis.
Annulus pyrrhi.
vt cū optimus eſt varias preferat rerū imagines. Unde annulus
pyrrhi reg' q̄ aduerſus romanos bella geſſit nō ignobilis fame fu/
it cui⁹ gēma achates erat: in quo nouē muſe cū inſignib⁹ ſuis ſingu
le. Et appollo tenēs cythara videbanṫ nō impreſſis figurꝫ ſed inge/
nitis. Nūc diuerſis locis apparet. Dat terra quē coralliachatē vo/
Coralli
Achates.
cant corallio ſimilem: ſed illitū guttis auro micantib⁹ ⁊ ſcorpionū
ictibus reſiſtentem. Dat india reddentem nunc nemorum nūc ani/
malium facies. Quē vidiſſe oculis fauet: quomodoq; intra os re/
cept⁹ ſedat ſitim. Sunt ⁊ qui vſti redolent mirrhe odorē. Achates

Sicilie ſanguineis maculis rubeſcit. Sed qui maxime probant vitreã ha
magni. bent perſpicuitatem vt cyprius. Nam qui ſunt facie cerea abundã
tes triuialiter negliguntur. Omnis ambitus huius inſule cludi
Ephiſtie tur ſtadiorum tribus milibus.
vulcanie

De inſulis vulcanis. Ca. XIII.

N freto ſiculo ephiſtie inſule. xv. milia paſſuum ab italia
i abſũt itali vulcanias vocãt. Nã et ipſa natura ſoli ignea p
Aeolie occulta cõmertia aut mutuant etne incẽdia aut ſubmini
lipara ſtrãt h dicta ſedes deo ignũ. Nũero ſeptẽ ſunt. Lipare nomen de
hiera dit rex Lipatus q cum añ Aeolũ rexit. Alterã hierã vocauerũt. Ea
Strõgile precipue vulcano ſacrata eſt: et plurimũ colle eminẽtiſſimo nocte ar
didymẽ det. Strõgile tertia aeoli dom⁹ vergit ad ſolis exortũ minime an
guloſa que flãmis liquidioribꝫ differt a ceteris hoc efficit qꝫ ex eius
Erphyſa fumo potiſſimũ incole preſentiſcunt quinã flatus in triduo ſunt fu
euonymos. turi. Quo factũ vt aelus rex ventoꝝ crederet. Ceteras didymeneri
phyſam. phenicuſam. euonymon quoniã ſikes ſũt dictas habem⁹.

Europe ſi Europe ſinus tertius. Ca. XIIII.
nus tertius

Ertius europe ſinus incipit a ceraunijs mõtibꝫ: deſinit in
Ceraunia t helleſpontũ. In eo apõ moloſſos vbi dodonei iouis tẽplũ
Moloſi eſt Tomar⁹ mons: eſt circa radices nobil' centũ fontibꝫ vt
Dodona theopõpo placet. In epyro fons eſt ſacer frigidus vltra oẽs aq̃s et
Tomarus ſpectate diuerſitat̃. Nã in eum ardentẽ ſi imergas facã extinguit:
fons egypti ſi pcul ac ſine igne admoueas ſuopte ingenio inflãmat dodone vt
Delphi maro dicit ſacra. Delphi cephiſo flumine: caſtalio fonte: pnaſi iug̃
Cephiſus celebris. Acarnania arachinto eminet: Hãc ab etholia pindus di
Caſtalia uidit: q acheolũ parit cum pmis grecie amnibꝫ preditũ veteri clari
tate. Nec mirꝫ cũ inter calculos qbꝫ ripe eius micant inueniat ga
lactites qui ſcrupulus ipe candidus ſi terat reddit ſuccum ad lact̃
ſaporẽ feminis nutricantibꝫ illigatus fecundat vbera: ſubnexus par
uulis largiuſculos hauſtus facit ſaliuaꝝ. Intra hos receptus liq̃
Odeſſa ſcit cũ ſoluit tm̃ memorie bonũ perimit. Quẽ poſt mlũ acheloo
Laconia dat: nec alter ali⁹ pter oppidũ patras Odeſſa loc⁹ nomen collium
Tenaros opacitate vmbroſus et radijs ſolis ferme inuius nec aliam ob cãm
memorabilis In laconia ſpiraculũ tenaton pmontoriũ aduerſum
Tenarum affrice: in q phanum metymnei arionis quẽ delphine eo aduectum
imago teſtis eſt aera ad effigiẽ caſus et veri operis expreſſa. Prete
Leuctre rea tps ſignatũ olympiade em vnde trigeſima q in certamine ſiculo
Amicle idem arion victor ſcribit: id ipſum geſtũ pbatur. Eſt et oppidũ te
Otriades naron nobili vetuſtate: preterea aliquot vrbes: int quas leucture
non obſcure iamp: idem lacedemonioꝝ foedo exitu amycle ſilẽcio